

UN NOM, UN MÓN

XEVI PLANAS xplanas@presencia.cat

Josep Pedreira

La poesia sobreviu a moltes realitats efímeres. Ho va deixar escrit Friedrich Hölderlin amb aquestes paraules: «El que dura ho funden els poetes.» A la meitat del segle XX, els Països Catalans malvivien ofegats per la dictadura de Francisco Franco, que rosegava el cor del poble. Si ara encara batega també és perquè una part significativa d'aquesta resistència la van fundar els poetes catalans amb els seus versos.

Ara que amb nova falç comencem a segar el blat madur, és gràcies a Salvador Espriu que els joves llavis desclosos després de la foscor sabem com l'alba els va triar, com va ser llarg d'esperar un alçament de llum en la tenebra. Però van viure per salvar-nos els mots, per retornar-nos el nom de cada cosa, perquè seguíssim el recte camí d'accés al ple domini de la terra. Es van mantenir fidels per sempre més al servei d'aquest poble. Ah, els poetes, que, com afirma José Agustín Goytisolo, demanen a la vida més del que els ofereix! És també gràcies al seu

dur ofici de durar que ara encara som vius col·lectivament. La seva veu ens dóna força. Si nosaltres no seríem res sense les nostres emocions i les nostres emocions no serien res sense els nostres poetes, els nostres poetes no serien res sense els editors de poesia. Per aquesta raó va ser tan important el paper que va jugar Josep Pedreira (Barcelona, 1917-Barcelona, 2003) impul-

sant la gran poesia catalana de la segona meitat del segle XX a través d'Els Llibres de l'Óssa Menor i altres col·leccions i del Carles Riba i altres premis. Mireia Sopena, autora d'un magnífic estudi sobre l'editorial Pòrtic, acaba de publicar a Proa el llibre *Josep Pedreira, un editor en terra de naufragis*, un assaig brillant que insufla coratge com l'aventura poètica que relata.

Josep Pedreira. / ARXIU EL PUNT AVUI

El viatge de noces de Pedreira i la seva dona, Berta Font, va consistir en una escapada a Poblet per jurar fidelitat a Catalunya davant les tombes dels Reis catalans. Amb els diners que ella, sota el pseudònim María Luisa Rocamora, guanyava escrivint manuals per a mares de família, com *La perfecta ama de casa*, Pedreira va editar entre el 1949 i el 1963 més d'un centenar de llibres de poesia amb una tirada mitjana de 400 exemplars, dels quals rarament en venia ni la meitat. El seu sacrifici li va comportar una veritable catàstrofe material i moral. Sense els versos dels poetes que va editar no seríem ni el que som ni on som.

L'ENTRELLAT

JOSEP CAMPRUBÍ jcamprubi@presencia.cat

Apareix Escòcia

Ocupant el terç nord de la Gran Bretanya, amb dues terceres parts de la població catalana i una economia sòlida, Escòcia no era habitual en els butlletins de notícies europeus fins que l'Scottish National Party va guanyar la majoria absoluta al Parlament escocès el maig del 2011 amb un programa independentista. I de sobte, per damunt de l'interès que pot despertar el whisky escocès i més enllà del llegendari monstre del llac Ness, sorgeix la imatge d'un Regne Unit

de la Gran Bretanya no tan estretament unit ni tan compactat com semblava, en què Escòcia pot ser la punta de llança d'una nova reorganització del mapa estatal europeu. La història d'Escòcia té alguns punts de contacte cronològic amb la dels Països Catalans. El 1707 Escòcia deixa de ser estat independent en integrar-se al Regne Unit de la Gran Bretanya per mitjà d'una Acta d'Unió impulsada per l'aristocràcia escocesa i pels anglesos i que des de bon principi va ser combatuda

per la majoria del poble escocès. També al 1707 té lloc la batalla d'Almansa, que inicia l'ocupació borbònica del País Valencià, seguida pocs anys després per la conquesta militar de Catalunya i de les Illes. I pel Decret de Nova Planta que va imposar *las leyes y costumbres de Castilla*. Escòcia ara anuncia un referèndum sobre la seva independència el 2014 i el govern britànic diu que en respectarà el resultat. És ni tan sols imaginable que el govern espanyol pugui fer el mateix?

FILÒSOF DE BUTXACA ANDREU MAS amas@presencia.cat

Álvaro Pombo, (dirigent d'Unión Progreso y Democracia) «Sé que sona malament, l'assumpte és que Espanya va prosperar gràcies a Franco, la gent va tenir el seu cotxet, la seva residència i la democràcia va ser possible gràcies a Franco.»

«La diferència entre una democràcia i una dictadura és que en la democràcia pots votar abans d'obeir les ordres.» Charles Bukowski (1920-1994). Escriptor nord-americà